

«Η Ελλάδα ως Χώρα Ασύλου»

Συστάσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες

06 Απριλίου 2015

Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες επιθυμεί να θέσει υπόψη της νέας ελληνικής Κυβέρνησης μια σειρά συστάσεων προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις στο σύστημα ασύλου και το περιβάλλον προστασίας – πολλές από τις οποίες έχουν εντοπισθεί στη έκθεση με τίτλο «Παρατηρήσεις της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες σχετικά με την παρούσα κατάσταση του ασύλου στην Ελλάδα», που καλύπτει την περίοδο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2014¹.

I. Διαχείριση συνόρων και πρόσβαση στην ελληνική επικράτεια

---

1. Υιοθέτηση εσωτερικών κανόνων και σχεδίου δράσης για τις διαδικασίες στα σύνορα από τα δύο αρμόδια Υπουργεία², που θα διασφαλίζουν τον πλήρη σεβασμό στα διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά πρότυπα που αφορούν στην προστασία της ανθρώπινης ζωής και αξιοπρέπειας, στο σεβασμό της αρχής της μη επαναπροώθησης των προσώπων που χρίζουν, ή μπορεί να χρίζουν, διεθνούς προστασίας, και στην καταγραφή όλων των παράτυπα εισερχομένων.
2. Ενίσχυση της ικανότητας έρευνας και διάσωσης στη θάλασσα του Λιμενικού Σώματος μέσω της αύξησης των ανθρώπινων πόρων και των επιχειρησιακών μέσων.
3. Διασφάλιση της μη πραγματοποίησης άτυπων αναγκαστικών επιστροφών των προσώπων που διασχίζουν παράτυπα τα σύνορα.
4. Διεξαγωγή αποτελεσματικών και ανεξάρτητων ερευνών αναφορικά με ισχυρισμούς που έχουν καταγραφεί για άτυπες αναγκαστικές επιστροφές στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα και δέουσα ενημέρωση όλων τους ενδιαφερόμενων για την έκβαση των ερευνών, καθώς και υλοποίηση διορθωτικών μέτρων.
5. Θέσπιση δυνατότητας επιτήρησης, στο πεδίο των συνόρων, εντός της Ελληνικής Αστυνομίας και του Λιμενικού Σώματος, για τον αποτελεσματικό έλεγχο της συμμόρφωσης με τα διεθνή, ευρωπαϊκά και εθνικά πρότυπα.

---

¹Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, *Παρατηρήσεις σχετικά με την παρούσα κατάσταση του ασύλου στην Ελλάδα*, Ιανουάριος 2015, <http://bit.ly/1NNAWIN>.

²Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης/ Αναπληρωτές Υπουργοί με χαρτοφυλάκιο την Προστασία του Πολίτη και τη Μεταναστευτική Πολιτική, και Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού / Αναπληρωτής Υπουργός Ναυτιλίας.

6. Αύξηση των διαθέσιμων ανθρώπινων πόρων και της ικανότητας των τοπικών Λιμενικών και Αστυνομικών Αρχών να δέχονται και να διαχειρίζονται νεοεισερχόμενους και να παρέχουν αρχική υποστήριξη, συμπεριλαμβανομένων ειδών υγιεινής, ρουχισμό και εξοπλισμό πρώτων βοηθειών, και άμεση βελτίωση των υλικών συνθηκών στους χώρους προσωρινής κράτησης.
7. Θέσπιση επιχειρησιακών κατευθυντήριων οδηγιών για τον εντοπισμό και τη διαχείριση των ανθρώπινων σωμάτων που εντοπίζονται στη θάλασσα, θέσπιση διαδικασίας για την ενημέρωση των πλησιέστερων συγγενών, και διασφάλιση επαρκούς περίθαλψης των διασωθέντων.

II. Πρώτη Υποδοχή και διοικητική μεταχείριση των αιτούντων άσυλο κατά τη άφιξή τους

---

1. Επίσπευση της πλήρωσης όλων των θέσεων που προβλέπονται στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής (Κεντρική Υπηρεσία και Περιφερειακές δομές) με εξειδικευμένο προσωπικό, όπως ορίζεται στον Ν. 3907/2011.
2. Κατανομή των απαιτούμενων πόρων στα Κέντρα Πρώτης Υποδοχής και τις Κινητές Μονάδες έτσι ώστε να διασφαλιστεί ότι η αποτελεσματική διαχείριση, οι κατάλληλες υπηρεσίες και υλικές συνθήκες παρέχονται σε όλους τους νεοεισερχόμενους, όπως ορίζεται στον Ν. 3907/2011, και σύμφωνα με τα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα. Οι εν λόγω συνθήκες πρέπει να περιλαμβάνουν ιατρική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη, καθώς και ενημέρωση και υπηρεσίες διερμηνείας.
3. Ίδρυση Κέντρων Πρώτης Υποδοχής στα κύρια σημεία εισόδου, με ιδιαίτερη έμφαση στα νησιά του βορειοανατολικού Αιγαίου και τα Δωδεκάνησα, και άμεση έναρξη λειτουργίας του Κέντρου Πρώτης Υποδοχής στη Λέσβο (Μόρια).
4. Περαιτέρω συστηματοποίηση Τυποποιημένων Διαδικασιών Λειτουργίας για το προσωπικό της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής προκειμένου να διασφαλιστεί η παροχή τυποποιημένων και εναρμονισμένων υπηρεσιών στο πλαίσιο των διαδικασιών πρώτης υποδοχής.
5. Θέσπιση απαραίτητου κανονιστικού πλαισίου για τις παραπομπές από την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής των ατόμων με ιδιαίτερες ανάγκες σε δομές φιλοξενίας.
6. Διερεύνηση της δυνατότητας πραγματοποίησης αναγκαίων προσαρμογών στα «κέντρα ταυτοποίησης» που διοικούνται από την αστυνομία, στη Σάμο και τη Χίο, έτσι ώστε να μπορέσουν να μετατραπούν σε Κέντρα Πρώτης Υποδοχής.
7. Κατάρτιση και υιοθέτηση ενός λεπτομερούς Σχεδίου Δράσης για τη διαχείριση και την υποδοχή μεικτών μεταναστευτικών ροών. Προσδιορισμός αρμοδιοτήτων κάθε φορέα αναφορικά με τα διαφορετικά στάδια της διαδικασίας, όπως: στέγαση, κάλυψη βασικών αναγκών, διαδικασίες ταυτοποίησης, χορήγηση εγγράφων, καθώς και μεταφορά των νεοαφιχθέντων σε άλλες τοποθεσίες.
8. Διασφάλιση ότι το λεπτομερές Σχέδιο Δράσης θα περιλαμβάνει επίσης ένα τμήμα έκτακτου σχεδιασμού για την αντιμετώπιση τυχόν μεγάλης και ξαφνικής αύξησης των αφίξεων που υπερβαίνει τα αναμενόμενα επίπεδα αφίξεων βάσει των τρεχουσών τάσεων.

9. Σχεδιασμός επαρκούς και τακτικής εκπαίδευσης για το προσωπικό της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και των εταίρων της, ακολουθώντας τις βέλτιστες πρακτικές άλλων Ευρωπαϊκών κρατών μελών που αντιμετωπίζουν παρόμοιες προκλήσεις.
10. Θέσπιση κοινών Τυποποιημένων Διαδικασιών Λειτουργίας μεταξύ της Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και της Υπηρεσίας Ασύλου σχετικά με τη μεταχείριση των ατόμων που ζητούν άσυλο, ενώ τελούν υπό τις διαδικασίες πρώτης υποδοχής, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι η περαιτέρω διοικητική κράτηση των αιτούντων άσυλο που έχουν μόλις αφιχθεί είναι εξαιρετική και όχι ο κανόνας.
11. Διασφάλιση εξατομικευμένης εξέτασης για κάθε έκδοση απόφασης απέλασης και κράτησης και έκδοση διαταγής εξάμηνης αναστολής απέλασης, όταν η απομάκρυνση δεν είναι εφικτή (όπως προβλέπεται στο άρθρο 78 του Ν.3386/2005).
12. Εναρμόνιση του καθεστώτος και των δικαιωμάτων των υπηκόων τρίτων χωρών που τελούν υπό απέλαση (άρθρο 78 του Ν. 3386/2005) και εκείνων που βρίσκονται σε διαδικασίες επιστροφής (άρθρο 24 του Ν. 3907/2011), όταν η επιστροφή δεν είναι εφικτή, και τα άτομα αυτά παραμένουν στη χώρα με αναστολή της διαταγής απέλασης / απομάκρυνσης.

III. Πρόσβαση και ποιότητα της διαδικασίας ασύλου

---

1. Αύξηση της δυνατότητας καταγραφής και εξέτασης της Υπηρεσίας Ασύλου, προκειμένου να διασφαλιστεί η έγκαιρη πρόσβαση στην καταγραφή όλων των αιτούντων άσυλο, μεταξύ άλλων και με την πλήρωση όλων των κενών θέσεων της Υπηρεσίας Ασύλου και με τη δημιουργία επιπλέον θέσεων μέσω της τροποποίησης του Ν.3907/2011.
2. Όπως προβλέπεται, ίδρυση επιπλέον οκτώ Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου (επί του παρόντος λειτουργούν μόνο πέντε) για τη διασφάλιση και τη βελτίωση της πρόσβασης για όλους όσους επιθυμούν να υποβάλουν αίτηση ασύλου και για την επιτάχυνση της καταγραφής και εξέτασης των αιτήσεων ασύλου που υποβάλλονται από κρατούμενους.
3. Διασφάλιση της άμεσης λειτουργίας του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου στη Θεσσαλονίκη.
4. Επανεξέταση της δομής και του Κανονισμού Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών και των Επιτροπών Προσφυγών, ούτως ώστε η εξουσία και οι αρμοδιότητες που ανατίθενται στον Διευθυντή και/ή στους Εισηγητές να μην πλήττουν στην πράξη την αρμοδιότητα των Επιτροπών να παρέχουν ένα σύστημα αποτελεσματικής προσφυγής στους αιτούντες άσυλο.
5. Ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας για τις Διαδικασίες Ασύλου (αναδιατύπωση) που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία.
6. Θέσπιση ενός κρατικού συστήματος νομικής συνδρομής σε αιτούντες άσυλο, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας για τις Διαδικασίες Ασύλου.
7. Συνέχιση της παροχής πόρων για την επιτάχυνση της εξέτασης των συσσωρευμένων εκκρεμουσών προσφυγών από την «παλαιά» διαδικασία ασύλου («backlog») και τη διασφάλιση της διατήρησης της

ποιότητας στη λήψη αποφάσεων, και ειδικότερα μέσω, α) της εύρεσης κοινής έδρας για τη φιλοξενία και των 20 Επιτροπών Προσφυγών, β) της ανάπτυξης ενός Σχεδίου Δράσης που θα περιλαμβάνει ποσοτικούς στόχους, χρονοδιαγράμματα, δείκτες και απαιτήσεις σε πόρους, και γ) της επικαιροποίησης της κατηγοριοποίησης των υποθέσεων που εκκρεμούν με στόχο την επιτάχυνση της έκδοσης αποφάσεων, όπου είναι δυνατό και σκόπιμο, π.χ. λήψη απόφασης από τα στοιχεία του φακέλου.

8. Ενίσχυση της ικανότητας επιχειρησιακής παρακολούθησης των διοικητικών διαδικασιών στη Διεύθυνση Αλλοδαπών Αττικής, ιδιαίτερα εκείνων που επηρεάζουν την εξέταση των συσσωρευμένων εκκρεμοσών προσφυγών («backlog») (επιδόσεις των προσκλήσεων σε συνέντευξη και των αποφάσεων διακοπής, ανανέωσης των Δελτίων των αιτούντων άσυλο).
9. Δεδομένου ότι ορισμένα άτομα στα οποία είχε χορηγηθεί ανθρωπιστικό καθεστώς στο πλαίσιο της «παλαιάς» διαδικασίας ασύλου, ενδεχομένως να δικαιούνται καθεστώς επικουρικής προστασίας, διασφάλιση της ανανέωσης του καθεστώτος τους μέσω μιας εναρμονισμένης, δίκαιης και ταχείας διαδικασίας.
10. Ενοποίηση των αρμοδιοτήτων χορήγησης και ανανέωσης ανθρωπιστικού καθεστώτος υπό την ίδια διοικητική αρχή.
11. Επιτάχυνση της έκδοσης των αποφάσεων επί αιτήσεων ανανέωσης του καθεστώτος επικουρικής προστασίας που είχε χορηγηθεί στο πλαίσιο της «παλαιάς» διαδικασίας ασύλου από την αρμόδια αρχή του Υπουργείου Εσωτερικών (επί του παρόντος, από το Γενικό Γραμματέα Δημόσιας Τάξης). Μέχρι την επίλυση του ζητήματος, προτείνεται να παραταθούν ipso facto οι λήξασες άδειες διαμονής και να επιστραφούν στους κατόχους τους.
12. Συμφωνία σε ένα χρονοδιάγραμμα για τη σταδιακή μεταφορά προς την Υπηρεσία Ασύλου των αιτήσεων ανανέωσης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, για εκείνους που είχε χορηγηθεί καθεστώς στο πλαίσιο της «παλαιάς» διαδικασίας.

IV. Υποδοχή των αιτούντων άσυλο

---

1. Για την εξασφάλιση εποπτείας και ανάληψης ενιαίας κρατικής ευθύνης, ενοποίηση των επί του παρόντος διασπασμένων αρμοδιοτήτων στον τομέα της υποδοχής (υπό το Υπουργείο Εργασίας και την Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής) υπό την καθολική ευθύνη και αρμοδιότητα μίας διοικητικής υπηρεσίας.
2. Αύξηση του αριθμού των θέσεων φιλοξενίας προκειμένου να αντιμετωπιστούν βασικές ανάγκες των αιτούντων άσυλο που δικαιούνται να εισαχθούν στο σύστημα υποδοχής. Δεδομένης της προγενέστερης δέσμευσης της ελληνικής κυβέρνησης να αυξήσει τη χωρητικότητα σε 2.500 θέσεις, η απαιτούμενη αύξηση θα πρέπει να ξεκινήσει χωρίς καθυστέρηση.
3. Κατάρτιση ενός «Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Υποδοχή των Αιτούντων Άσυλο» που να λαμβάνει υπόψη την πρόσφατα αναθεωρημένη Ευρωπαϊκή νομοθεσία, καθώς και τα πρότυπα που ορίζονται με τη σχετική νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το Σχέδιο θα πρέπει να βασίζεται στις τρέχουσες υπάρχουσες θέσεις και τα κενά, στον πραγματικό αριθμό αιτήσεων, στους

διαθέσιμους πόρους και εκείνους που απαιτούνται, στους εμπλεκόμενους φορείς, και θα πρέπει να καθορίζει δράσεις και δείκτες στο πλαίσιο ενός συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.

4. Διασφάλιση ότι κέντρα υποδοχής και δομές θα λειτουργούν μόνο εάν πληρούν τις αναγκαίες προδιαγραφές, που περιλαμβάνουν πιστοποίηση και τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας, έτσι ώστε να εξασφαλισθούν εναρμονισμένα ποιοτικά χαρακτηριστικά στις παρεχόμενες υπηρεσίες.
5. Ενσωμάτωση των διατάξεων της Οδηγίας για τις Συνθήκες Υποδοχής (αναδιτύπωση) που δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία.
6. Ανάπτυξη εθνικών πολιτικών υποδοχής για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής άσκησης των κοινωνικών δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο (π.χ. πρόσβαση στην εκπαίδευση και στις υπηρεσίες πρόνοιας και υγείας, ανάπτυξη των γλωσσικών και επαγγελματικών δεξιοτήτων τους).
7. Οριστικοποίηση της υιοθέτησης του σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος που αφορά στην έκδοση αδειών εργασίας για τους αιτούντες άσυλο.

V. Ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά

---

1. Διασφάλιση επαρκούς προστασίας των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών μέσω ανάθεσης της αρμοδιότητας σε μία διοικητική υπηρεσία, με εξειδίκευση σε θέματα προστασίας του παιδιού, που θα είναι αρμόδιος για όλα τα σχετικά θέματα που τα αφορούν. Η εν λόγω υπηρεσία θα αξιολογεί την τρέχουσα κατάσταση, θα διασφαλίζει τον αποτελεσματικό συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων φορέων και θα προτείνει κατάλληλα μέτρα για την προστασία των παιδιών με πλήρη σεβασμό των δικαιωμάτων τους.
2. Επέκταση της ισχύος της Υπουργικής Απόφασης για τη διαπίστωση της ηλικίας στο πλαίσιο των διαδικασιών πρώτης υποδοχής, και για διαδικασίες που σχετίζονται με ασυνόδευτα και χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά και οι οποίες υλοποιούνται από άλλες αρμόδιες αρχές, όπως η Αστυνομία και η Υπηρεσία Ασύλου.
3. Δημιουργία ενός υποστηρικτικού μηχανισμού για τους Εισαγγελείς στην εκτέλεση του έργου τους ως προσωρινών επιτρόπων των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών, με στόχο τη διευκόλυνση της παροχής υπηρεσιών στα παιδιά αυτά.
4. Επιτάχυνση του έργου της Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης με σκοπό να οριστικοποιηθούν συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με το θεσμό της επιτροπείας των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών.
5. Διασφάλιση καλύτερης πρόσβασης των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών στη διαδικασία ασύλου, ειδικότερα μέσω της ενίσχυσης των διαδικασιών μετακίνησης και συνοδείας.
6. Καθιέρωση μιας διαδικασίας για τον Προσδιορισμό του Βέλτιστου Συμφέροντος των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών, που να βασίζεται στην υποχρεωτική Αξιολόγηση του Βέλτιστου Συμφέροντος, έτσι ώστε να τύχουν αποτελεσματικής εφαρμογής οι διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές διατάξεις που επιβεβαιώνουν ότι το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να λαμβάνεται πρωτίστως υπόψη σε όλες τις ενέργειες που αφορούν τα παιδιά, είτε αυτές εκτελούνται από δημόσιους είτε από ιδιωτικούς φορείς.

VI. Διοικητική κράτηση

---

1. Συνέχιση των προσπαθειών για τη μεταρρύθμιση της πολιτικής της κράτησης με βάση τις πρόσφατες και θετικές αλλαγές σε πρακτικές που σχετίζονται με την μεταχείριση των διοικητικών κρατουμένων στα προαναχωρησιακά κέντρα.
2. Διασφάλιση ότι η κράτηση των αιτούντων άσυλο εφαρμόζεται μόνο εξαιρετικά, και στις περιπτώσεις που προβλέπονται από τον νόμο. Θα πρέπει να εφαρμόζεται για το ελάχιστο δυνατό χρονικό διάστημα, και μόνο μετά την εξάντληση εφαρμογής εναλλακτικών της κράτησης μέτρων. Κατάλληλος εντοπισμός και αξιολόγηση των αναγκών θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα άτομα που ζητούν άσυλο «καλή τη πίστη» (bona fide) δεν κρατούνται αδικώς. Η κράτηση των παιδιών θα πρέπει να αποφεύγεται. Οι Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες για την κράτηση των αιτούντων άσυλο μπορούν να αποτελέσουν κείμενο αναφοράς³.
3. Άμεση καταγραφή και εξέταση των αιτήσεων ασύλου ατόμων που βρίσκονται σε προαναχωρησιακά κέντρα ώστε να περιοριστεί η αδικαιολόγητη κράτηση.
4. Επανεξέταση, στο νόμο αλλά και στην πράξη, του ανώτατου χρονικού ορίου όπου ένας αιτών άσυλο μπορεί να τελεί σε διοικητική κράτηση, για την αποφυγή της αυθαίρετης κράτησης.
5. Επανεξέταση των αποφάσεων κράτησης σε αιτούντες άσυλο ως προς την αναγκαιότητα και την προσφορότητά τους μέχρι το πέρας 24 έως 48 ωρών από την επιβολή τους, και στη συνέχεια σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση έως ότου εξαντληθεί η μέγιστη διάρκεια κράτησης.
6. Παροχή ενημέρωσης σε αιτούντες άσυλο που βρίσκονται σε κράτηση και πρόσβαση σε υπηρεσίες συμβουλευτικής και νομικής συνδρομής. Διασφάλιση ουσιαστικής επανεξέτασης της νομιμότητας της κράτησης μέσω της ενίσχυσης των αρμόδιων δικαστηρίων σε πόρους και τεχνογνωσία.
7. Διασφάλιση ότι η επιβολή της διοικητικής κράτησης για την εκτέλεση απελάσεων/επιστροφών υπόκειται σε εξατομικευμένη αξιολόγηση και αιτιολόγηση των λόγων και της διάρκειάς της, λαμβάνοντας υπόψη εάν είναι πρόσφορο και αναγκαίο μέτρο για την εκτέλεση της επιστροφής, και εάν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά της κράτησης μέτρα.
8. Ανάκληση της Υπουργικής Απόφασης που κάνει δεκτή τη Γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (αρ. 44/2014) τουλάχιστον κατά το μέρος που αποκλίνει από την ευρωπαϊκή νομοθεσία, και ειδικότερα την παράταση της διοικητικής κράτησης σε προαναχωρησιακά κέντρα πέραν του 18μηνου.
9. Διακοπή της διοικητικής κράτησης για πρόσωπα για τα οποία η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες έχει εκδώσει θέσεις για τη μη επιστροφή τους ή που προέρχονται από χώρες όπου η απομάκρυνση είναι μη εφικτή. Στα εν λόγω άτομα θα πρέπει να χορηγείται είτε απόφαση για το καθεστώς τους είτε αναβολή εκτέλεσης απομάκρυνσης.
10. Διακοπή της διοικητικής πρακτικής σύμφωνα με την οποία γίνεται επίκληση δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ως λόγων κράτησης εν όψει επιστροφής/απέλασης υπηκόου τρίτης χώρας, του

---

³Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Κράτηση των Αιτούντων Άσυλο: Κατευθυντήριες Οδηγίες σχετικά με τα Εφαρμοστέα Κριτήρια και Πρότυπα που αφορούν την Κράτηση των Αιτούντων Άσυλο και Εναλλακτικά της Κράτησης Μέτρα, 2012 www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opensslpdf.pdf?reldoc=y&docid=51a48a5a4

οποίου η επιστροφή/απέλαση δεν είναι εφικτή. Διασφάλιση ότι όπου γίνεται επίκληση τέτοιων λόγων, υπάρχει επαρκής και πλήρης αιτιολόγηση.

11. Να λαμβάνεται υπόψη η ύπαρξη κατάλληλων δομών κράτησης και η δυνατότητα να εξασφαλισθούν αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης κατά την επιβολή και επανεξέταση αποφάσεων κράτησης, όπως προβλέπεται από τον νόμο. Ελλείψει αυτών, δεν πρέπει να επιβάλλεται κράτηση.

VII. Ένταξη των δικαιούχων διεθνούς προστασίας

---

1. Ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης και νομοθετικού πλαισίου για την ένταξη των προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας, η οποία να ευθυγραμμίζεται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη Σύμβαση του 1951 για το Καθεστώς των Προσφύγων, καθώς και την Ευρωπαϊκή νομοθεσία.
2. Συμπερίληψη της ένταξης των προσφύγων στα γενικότερα μέτρα κοινωνικής προστασίας του Κράτους, που αφορούν τη στέγαση (κυρίως κατά την πρώτη φάση της διαδικασίας ένταξης), την επαγγελματική κατάρτιση, την απασχόληση, την εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική πρόνοια, με ιδιαίτερη έμφαση στην αρχική στοχευμένη στήριξη αμέσως μετά την αναγνώριση. Οι υφιστάμενες πολιτικές και προγράμματα, όπως για παράδειγμα εκείνα που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, θα πρέπει να επανεξεταστούν ώστε τα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς να συμπεριλαμβάνονται αποτελεσματικά στα εν λόγω προγράμματα παροχών.
3. Μείωση του χρόνου εξέτασης των αιτήσεων οικογενειακής επανένωσης των προσφύγων.
4. Επέκταση των ευνοϊκών νομοθετικών διατάξεων που σχετίζονται με την οικογενειακή επανένωση προσφύγων και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας.
5. Διασφάλιση αποτελεσματικών και γρήγορων διαδικασιών έκδοσης και ανανέωσης αδειών διαμονής και ταξιδιωτικών εγγράφων, μεταξύ άλλων, μέσω της ενίσχυσης της παραγωγικότητας των μεθόδων εργασίας και της επιχειρησιακής ικανότητας των αρμόδιων αρχών.
6. Διευκόλυνση αποτελεσματικής πρόσβασης στην απόκτηση ελληνικής ιθαγένειας από τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ειδικότερα μέσω της αντιμετώπισης πρακτικών εμποδίων που ενδέχεται να δυσχεραίνουν την ικανοποίηση ορισμένων προαπαιτούμενων, ιδίως σε σχέση με τη γλωσσική εξέταση.

VIII. Ρατσισμός και Ξενοφοβία

---

1. Θέσπιση ενός Σχεδίου Δράσης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση των ρατσιστικών επιθέσεων, και εναντίον προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, σε συνεργασία με εξειδικευμένους διεθνείς και Ευρωπαϊκούς οργανισμούς.

2. Θέσπιση ενός ενιαίου συστήματος σε εθνικό επίπεδο για την καταγραφή και παρακολούθηση των ρατσιστικών εγκλημάτων, σε συνεργασία με την αστυνομία και οποιοδήποτε κυβερνητικό ή μη κυβερνητικό φορέα που συλλέγει σχετικά στοιχεία.
3. Διασφάλιση της εφαρμογής της αστυνομικής εγκυκλίου με αριθμό 7100/4/3 της 24ης Μαΐου 2006, σχετικά με την υποχρέωση των αστυνομικών υπαλλήλων να ερευνούν τα κίνητρα των εγκλημάτων, να συλλέγουν σχετικά δεδομένα, να καταγράφουν ή / και να αναφέρουν κάθε περιστατικό εναντίον προσώπου λόγω εθνικής ή εθνοτικής καταγωγής, χρώματος, θρησκείας, αναπηρίας, σεξουαλικού προσανατολισμού ή με βάση το φύλο, ανεξάρτητα από το εάν η καταγγελία έχει υποβληθεί ή όχι.
4. Διασφάλιση της εφαρμογής του πρόσφατα θεσπισμένου Άρθρου 81 (Α) του Ποινικού Κώδικα προκειμένου να εξασφαλιστεί η ορθή διερεύνηση ρατσιστικών κινήτρων στο πλαίσιο ποινικών διώξεων.
5. Διασφάλιση της συνεργασίας μεταξύ των αστυνομικών τμημάτων και των κυβερνητικών ή μη κυβερνητικών φορέων και κοινοτήτων μεταναστών με σκοπό την παροχή ιατρικής και κοινωνικής στήριξης, νομικής συνδρομής και υπηρεσιών διερμηνείας που θα διευκολύνει την πρόσβαση των θυμάτων στις αστυνομικές αρχές.
6. Τροποποίηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου με στόχο τη δημιουργία ενός μηχανισμού αποτελεσματικής διερεύνησης των καταγγελιών που αφορούν σε περιστατικά αστυνομικής βίας και αυθαιρεσίας, προκειμένου να υπάρξει ανεξάρτητη έρευνα και παρακολούθηση.

IX. Ανιθαγένεια

---

1. Καθιέρωση εθνικής διαδικασίας προσδιορισμού της ανιθαγένειας που να διεξάγεται σε ατομική βάση και να περιλαμβάνει διαδικαστικές εγγυήσεις. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται η θέσπιση ειδικής νομοθεσίας, καθώς και εξειδικευμένη εκπαίδευση των φορέων λήψης αποφάσεων, με έμφαση στη διάγνωση της ανιθαγένειας. Η αρμοδιότητα θα μπορούσε να ανατεθεί στην Υπηρεσία Ασύλου, λαμβάνοντας υπόψη τη θεσμική της οργάνωση και την τεχνογνωσία που έχουν αποκτήσει οι χειριστές που εξετάζουν και αποφασίζουν επί αιτήσεων ασύλου.
2. Αναθεώρηση του εθνικού νομοθετικού και διοικητικού πλαισίου, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι ανιθαγενείς απολαμβάνουν όλα τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στη Σύμβαση του 1954 για το Καθεστώς των Ανιθαγενών και έχουν πρόσβαση στις υπηρεσίες, τις οποίες δικαιούνται, χωρίς διακρίσεις.
3. Προσχώρηση στη Σύμβαση του 1961 για την Εξάλειψη της Ανιθαγένειας που παρέχει το νομικό πλαίσιο για την αποφυγή της ανιθαγένειας κατά τη γέννηση ή αργότερα.
4. Διευκόλυνση της πρόσβασης σε έγγραφα που αποδεικνύουν την ιθαγένεια για τα παιδιά που γεννιούνται στην Ελλάδα και αποκτούν αυτομάτως την ελληνική ιθαγένεια με βάση την ισχύουσα νομοθεσία, ειδικότερα μέσω της παροχής ενημέρωσης, νομικής συνδρομής και υποστήριξης.

X. Βιωσιμότητα της χρηματοδότησης για τη βελτίωση του συστήματος ασύλου

---

1. Επίσπευση της υποβολής του ελληνικού Πολυετούς Εθνικού Προγράμματος για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (TAME) και της υιοθέτησης της απαιτούμενης εθνικής νομοθεσίας για την υλοποίησή του.
2. Θέσπιση της Εθνικής Υπεύθυνης Αρχής για τα Ευρωπαϊκά Ταμεία υπό άμεση υπουργική εποπτεία, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση συντονίζεται πλήρως μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων υπουργείων σε θέματα διαχείρισης μετανάστευσης και ασύλου.
3. Εκπόνηση σχεδίου για την εφαρμογή της υποχρεωτικής διαδικασίας διαβούλευσης (αρχή της εταιρικής σχέσης) με την κοινωνία των πολιτών, κατά την υιοθέτηση και υλοποίηση του Εθνικού Σχεδίου στο πλαίσιο του TAME.
4. Σύμφωνα με τις προτεραιότητες του ελληνικού Εθνικού Προγράμματος στο πλαίσιο του TAME για την περίοδο 2014-2020, συμπερίληψη δράσης σχετικά με την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων και χωρισμένων από την οικογένειά τους παιδιών στο υπό κατάρτιση Εθνικό Πρόγραμμα.